

Valtuustoaloite: Keskustaajaman elävöittäminen

Kunnanvaltuusto 11.05.2026 § 28

Eero-Matti Lintunen jätti valtuustoaloitteen, jossa hän esitti, että Tohmajärven keskustan jokin viheralue kunnostetaan ja sitä ryhdytään kehittämään ruokametsäperiaatteella.

Aloitteen on allekirjoittanut Eero-Matti Lintusen lisäksi 19 valtuutettua.

Valtuustoaloite on kokonaisuudessaan **pöytäkirjan liitteenä**.

Päätös

Kunnanvaltuusto ottaa aloitteen vastaan ja antaa sen edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus 01.06.2026 § 117

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Löppönen Mikko, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Löppönen Mikko, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa aloitteen ympäristölautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Ympäristölautakunta 16.06.2026 § 61
132/00.02.15/2026

Valtuustoaloitteessa esitetään ruokametsän perustamista keskustaajaman alueelle. Aloitteen tavoitteena on lisätä keskustaajaman elävyyttä ja viihtyisyyttä, tukea luonnon monimuotoisuutta, tarjota asukkaille kohtaamispaikka ja yhteisöllistä toimintaa sekä mahdollistaa maksuton lähiruuan kerääminen.

Ruokametsän perustaminen ja onnistuminen keskustaajamassa edellyttäisi huolellista suunnittelua ja riittäviä taloudellisia resursseja perustamiseen ja ylläpitoon. Hankkeen toteuttamisessa tulisi ottaa huomioon ainakin seuraavat keskeiset asiat:

- Sijainti ja maankäyttö:

Keskustaajaman alueelta on kartoitettava teknisesti ja kaavallisesti sopiva tontti tai puistoalue. Alueen on oltava helposti saavutettavissa, valoisa ja maaperältään puhdas, jotta siellä kasvatettua ruokaa on turvallista syödä.

Alustavassa kartoituksessa potentiaalisina paikkoina on tunnistettu mm. Talluksentien ja Wahrmannintien varresta purettujen kerrostalojen tontit. Voimassa olevassa asemakaavassa tontit on osoitettu merkinnöillä AL (asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue), AK (asuinkerrostalojen korttelialue) ja AR (rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue). Ruokametsän perustaminen näille tonteille edellyttäisi lähtökohtaisesti asemakaavan muuttamista tai kunnanhallituksen poikkeamispäätöstä kaavan vastaiselle toiminnalle.

- Kustannukset:

Perustamiskustannukset riippuvat alueen koosta ja istutettavien kasvien määrästä. Suunnitteluun, maanparannukseen, taimihankintoihin ja mahdollisiin rakenteisiin (kuten kulkuväylät ja opasteet) tulisi varata määräraha vuoden 2027 talousarviovalmistelussa. Hankkeen vaatima rahoitus selviäisi vasta tarkemman suunnittelun yhteydessä. Hankkeeseen kannattaisi selvittää myös ulkopuolisia rahoitusvaihtoehtoja (esim. hankerahoitus).

- Ylläpito:

Vaikka ruokametsä on vakiinnuttuaan perinteistä puistoa vähemmän hoitoa vaativa, se tarvitsee kuitenkin alkuvuosina järjestelmällistä hoitoa (kuten kastelua, suojausta ja rikkakasvien torjuntaa). Kunnan taloudellisten resurssien edelleen kiristyessä ei kunnalla todennäköisesti tule olemaan resursseja puiston ylläpitämiseen omana työnä. Hankkeen elinehto olisikin, että paikalliset yhdistykset tai asukasryhmät sitoutuisivat ottamaan päävastuun alueen käytännön hoidosta.

Valtuustoaloite kokonaisuudessaan on jaettu ympäristölautakunnan jäsenille **esityslistan liitteenä**.

Asian valmistelija

toimistoinsinööri Oskari Mähönen, oskari.mahonen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4239

Esittelijä

tekninen johtaja Berg Jorma, jorma.berg@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4201

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta kiittää valtuustoaloitteesta ja toteaa vastauksenaan, että lautakunta suhtautuu aloitteen perustavoitteisiin ja ruokametsäkonseptiin pääosin myönteisesti. Ruokametsä (eli monivuotinen, kerroksellinen hyötykasvipuutarha) sopii ajatukseen asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä, viihtyisyyden sekä toiminnallisten viheralueiden kehittämisestä. Keskustaajaman elävöittämisen näkökulmasta konsepti tarjoaisi uudenlaisen kohtaamispaikan asukkaille.

Ottaen huomioon hankkeen toteuttamisessa huomioitavat asiat ympäristölautakunta esittääkin kunnanhallitukselle ja -valtuustolle, että kunta olisi valmis toimimaan hankkeessa mahdollistajana ja tarjoamaan tarkoitukseen soveltuvan maa-alueen, mikäli ruokametsän perustamiselle löytyisi ulkopuolinen rahoitus ja ylläpidosta vastaava taho (esim. yhdistys).

Ympäristölautakunta esittää vastauksensa valtuustoaloitteeseen edelleen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
